

Mapa Problemów Lokalnych

Raport przygotował Michał Horzela

Dla

Stowarzyszenia Promocji i Rozwoju Inicjatyw Lokalnych "SPIRIL"

Maj 2010 r.

Wstęp

Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Inicjatyw Lokalnych "SPIRIL" bierze udział w ogólnopolskiej akcji Masz Głos Masz Wybór, której celem akcji jest zainteresowanie obywateli sprawami społeczności lokalnej i zachęcenie ich do świadomego udziału w wyborach samorządowych, zarówno poprzez korzystanie z biernego, jak i czynnego prawa wyborczego.

Głównym celem akcji jest prowadzenie działań, które finalnie przyniosą zwiększenie frekwencji w najbliższych wyborach samorządowych. Ponieważ aby to osiągnąć należy przekonać mieszkańców, że udział w wyborach samorządowych ma sens (od władz lokalnych zależy, które z ich problemów zostaną rozwiązane), należy zacząć od poznania opinii mieszkańców, o tym, co utrudnia im życie i jakich ułatwień oczekują.

Stowarzyszenie, jak wiele innych organizacji pozarządowych biorących udział w akcji postanowiło zapytać mieszkańców o sprawy lokalne, samorządowe i na podstawie uzyskanych wskazówek odpowiedzieć na kluczowe pytanie, co tak naprawdę stanowi meritum lokalnych bolączek, które to władze samorządowe powinny rozpatrzyć w aspekcie udzielonego im mandatu i poprzez swoje działania mające na celu redukcję sytuacji, które stanowią lokalny problem społeczny doprowadzić do podwyższenia poziomu życia, poprzez zmianę czynników pośrednich o które pytano mieszkańców.

Grupa docelowa i metodyka

W badaniu o charakterze ankietowym wzięło udział 169 mieszkańców gminy Świerklaniec. Po walidacji bazy danych odrzucono 38 rekordów, które nie spełniały założeń formalnych, które opierały się na zasadzie, że analizowana ankieta winny być kompletna.

Rolą mieszkańców biorących udział w badaniu było wypełnienie przygotowanej ankiety obejmującej dane demograficzne (wiek, miejsce zamieszkania, wykształcenie oraz wskazanie aktywności zawodowej), dane o charakterze wprowadzającym (pytanie o udział w ostatnich wyborach samorządowych, wskazania przyczyny braku udziału ewentualnie kandydata, którego się poparło w pierwszej turze wyborów na Wójta Gminy Świerklaniec. Pytano również o zamiar udziału w głosowaniu w wyborach które odbędą się między 14 listopada 2010 r. a 9 stycznia 2011 r. Ankieta przewidywała również pytanie sprawdzające wiedzę mieszkańców o liczbę radnych w radzie gminy, a tym samym czy mieszkańcy mają świadomość, że w roku 1998 liczba radnych zmniejszyła się z 22 do 15.

W pytaniach dotyczących obszarów oddziaływania władz samorządowych zapytano mieszkańców o najgorsze, ich zdaniem, obszary oddziaływania prosząc ich zarazem o przypisanie punktów 3 najgorszym obszarom według klucza, że najgorszy otrzymuje trzy, kolejny dwa a następny – najślabszy z najgorszych – jeden. Idea tego badania było wskazanie tych obszarów, które uzyskają najwyższą średnią, a tym samym okażą się lokalnymi bolączkami. W celu weryfikacji odpowiedzi – a bardziej szczegółowo – określenia czy mieszkańcy potrafią dobrze zinterpretować owe obszary postawiono przed badanymi 52 pytania o charakterze szczegółowym, na które można było odpowiedzieć nadając im rangi – jeden – najniżej, cztery – najwyżej.

Na podstawie uzyskanych danych obliczono wartości struktur dla wszystkich rodzajów pytań. W celu odpowiedzi na pytanie czy mieszkańcy wypełniający ankiety rozumieją obszary oddziaływania scalono pytania szczegółowe w bloki odpowiadające wcześniejszym pytaniom o charakterze ogólnym a uzyskane średnie odpowiedzi poddano unitaryzacji, aby można było porównać zakresy oceniane wg najgorszych wskazań z tymi które zostały oceniane wg wskazań im większa ocena tym lepiej.

Pytanie szczegółowe o dostępność punktów w których można nabyć alkohol na terenie gminy było skonstruowane w taki sposób, że wskazanie wysokie – dużo punktów

świadczy o pewnej patologii i niekontrolowanym dostępie młodzieży do sklepów z alkoholem.

Badanie przeprowadziło Stowarzyszenie SPIRIL, które przy współudziale Kółka Dziennikarskiego działające przy Zespole Szkół w Nakle postanowiło zapytać mieszkańców gminy o wskazanie lokalnych plusów i minusów.

W toku badania ankietowego rozdano 420 ankiet w formie papierowej, 350 karteczek z adresem lokalnej strony internetowej akcji tj. www.maszglos.spiril.org oraz zamieszczono odpowiednie informacje na stronie internetowej nakielskiej parafii, gminnego portalu informacyjnego swierklaniec.info oraz stronie lokalnego providera internetowego firmy Neo-Connect.

Niepokojące były sygnały docierające od ankietowanych, gdzie mieszkańcy nie tylko co nie wyrażali jakiegokolwiek zainteresowania wypełnieniem przedstawionej ankiety co wręcz w sposób nieprzyzwoity je darli i komentowali ideę akcji, ankiety jej twórców oraz osoby którym lokalne sprawy są bliskie sercu. Wśród osób niechętnych lokalnym inicjatywom znalazł się jednak które postanowiła zapytać w szkole czym się teraz dzieci zajmują – czy polityką ?

Zebrane formularze przekazano Stowarzyszeniu w celu wykonania analizy statystycznej i przygotowania raportu z badania. Przeprowadzono analizę struktury wiekowej, zamieszkania, wykształcenia,

Analizę statystyczną wykonano korzystając z oprogramowania STATISTICA 9.0 PL oraz Microsoft EXCEL 2003. Wyniki analizy przedstawiono jako odsetki procentowe lub średnie z odchyleniami standardowymi. Wyodrębnione grupy porównano z zastosowaniem testu t-studenta lub χ^2 . Obliczono również współczynniki korelacji SPEARMANA. Za znamienne przyjęto wartość $p < 0,05$. Wyniki przedstawiono w tabelach i na rycinach.

Wyniki i dyskusja

Ankiety wypełnili głównie mieszkańcy zamieszkujący sołectwo Nakło, stanowili ponad 87% ogólnej liczby ankietowanych. Niski udział mieszkańców pozostałych trzech sołectw można tłumaczyć brakiem zainteresowania lokalnych liderów, takich jak księża do których zwrócono się z prośbą o pomoc w przekazaniu mieszkańcom informacji o akcji, oraz brakiem dostatecznej promocji samej akcji poza samym Nakłem.

Jak oczekiwano, chętniej ankietę wypełniali ludzie którzy w roku 2006 skorzystali ze swojego czynnego prawa wyborczego, a ich odsetek był o około 11 p.% wyższy aniżeli wyniosła średnia frekwencja w gminie Świerklaniec.

Najchętniej ankietę wypełniali mieszkańcy ze średnim oraz wyższym wykształceniem, odsetek tych 2 grup stanowił ponad 70% całej grupy, która wzięła udział w ankiecie. Wskazanie kandydata, na którego uczestniczący w głosowaniu w roku 2006 oddawali swój głos było skorelowane z rzeczywistymi wynikami, jakie poszczególne kandydaci uzyskali patrząc na rozkład głosów w poszczególnych sołectwach.

Najczęstszą przyczyną nie uczestniczenia w głosowaniu w ostatnich wyborach samorządowych był brak czynnego prawa wyborczego, który wskazali mieszkańcy do 22 roku życia uczestniczący w badaniu ankietowym. Niepokojącym jest jednak fakt, że aż 25% wyborców którzy nie stawili się do urn jako powód podało brak wiary, że można cokolwiek zmienić w porównaniu z tym co było do czasu wyborów, do tego 20% z nich dalej tak uważa, potwierdzając tym samym swoją niechęć do skorzystania ze swojego prawa do wyboru odpowiedniego kandydata w zbliżających się wyborach samorządowych. Duży odsetek stanowili mieszkańcy, którzy wśród kandydatów nie dostrzegli takich, którzy by gwarantowali konkretne zmiany i konkretne rozwiązania. Aż 27% ludzi, którzy nie stawili się przy urnach w roku 2006 nie pójdzie do wyborów i w tym roku. Bardzo niepokojącą informacją jest to, że więcej niż połowa młodych ludzi, którzy 4 lata temu nie byli uprawnieni do głosowania, nie zamierza obecnie korzystać z prawa w posiadanie którego weszli w międzyczasie. Jednak na uwagę zasługuje fakt, że 32% wyborców pomimo tego, że z różnych przyczyn nie uczestniczyło w wyborach 2006 roku w zbliżających się wyborach chce iść do urn i oddać swój głos na jednego z kandydatów. Ogólnie wśród ankietowanych więcej aniżeli wyniosła średnia chce iść głosować, jednak porównując odpowiedzi retrospektywne i prospektywne można zauważyć, że o około 5 p.% spadł odsetek ludzi którzy są już teraz zdecydowani iść na

wybory w stosunku do tych którzy udzielili twierdzącej odpowiedzi na pytanie czy uczestniczyli w głosowaniu w roku 2006. można wysnuć tezę, że na podstawie odpowiedzi mniej ludzi zamierza iść do urn aniżeli 4 lata temu.

W roku 1998 wraz ze wprowadzeniem nowego podziału administracyjnego kraju zmniejszyła się liczba radnych w gminie Świerklaniec z 22 do 15, jednak prawie połowa ankietowanych nie była w stanie podać dokładnej liczby radnych – mając do wyboru 4 opcje – Rady Gminy Świerklaniec. Już odpowiedzi na pytania o charakterze wstępnym pozwalają wysnuć wniosek, że wiedza społeczeństwa na tematy spraw lokalnych jest niepełna.

Aby ocenić czy mieszkańcy są w stanie rozróżnić grupy analityczne oddziaływań władz samorządowych i porównać je z ich własnymi odpowiedziami w ujęciu statycznym zrobiono przeciwstawne testy. Wyniki uzyskane w pytaniach syntetycznych wskazują 3 najbardziej – według opinii mieszkańców – zacołane dziedziny na które władze samorządowe mają wpływ ale nie za bardzo wiedzą jak polepszyć ich postrzeganie wśród mieszkańców. Najgorzej mieszkańcy ocenili zarządzanie w gminie, później działania wspierające ochronę środowiska oraz infrastrukturę techniczną gminy. Najlepiej zostały ocenione takie obszary jak: oświata, pomoc społeczna i ochrona zdrowia. Jednak postawienie tych samych pytań, tylko w rozbiciu na bardziej szczegółowe obszary, które po zgrupowaniu tworzą obszary analityczne o które pytano wcześniej dając zarazem możliwość oceniania nie najgorszych obszarów ale każdego z osobą i to w takim stopniu, że najlepsze wskazanie otrzymuje 4 punktu w 4-punktowej skali przyniosło zgoła odmienne wyniki. Ranking, który został stworzony w celu oceny poszczególnych obszarów syntetycznych i zblokowanych obszarów analityczny pokazał, że mieszkańcy nie do końca rozumieją pojęcia typu: infrastruktura techniczna, oświata czy też zarządzanie w gminie. Uzyskany wynik 0,3 w teście korelacyjnym Spearmana (różnice pomiędzy zmiennymi nie są istotne statystycznie) potwierdza wcześniejsze tezy o braku zrozumienia poszczególnych zagadnień obszarów lokalnego oddziaływania.

Starano się również wskazać 5 najgorszych problemów z jakimi według mieszkańców nie potrafią poradzić sobie władze samorządowe. Zaliczyć można do nich:

- Brak ścieżek rowerowych – mieszkańcy tylko potwierdzili, że w gminie nie ma takiego czegoś jak ścieżki rowerowe a tym samym, wyrazili swoje zainteresowanie problemem i

przedstawili oczekiwanie, że takie właśnie ścieżki powstaną na terenie gminy Świerklaniec.

- Brak oddziaływani urzędu gminy na redukcję bezrobocia – Urząd Gminy ma możliwość, chociażby sezonowego redukowania liczby osób będących zarejestrowanymi w powiatowym urzędzie pracy, jednak w oczach mieszkańców gmina nie robi nic aby pomóc ludziom pozostającym bez stałego źródła dochodu (za wyjątkiem działań ośrodka pomocy społecznej).
- Mieszkańcy wskazali również politykę informacyjną urzędu gminy jako jedną z lokalnych bolączek. Dla przeciętnego mieszkańca gminy skumulowanie wielu informacji w gąszczu niezrozumiałych linków w Biuletynie Informacji Publicznej gminy jest niedostateczny. Powstała w obecnej kadencji strona urzędu gminy nie jest dostatecznie promowana i tylko nielicznie wiedzą o jej istnieniu, a tym samym wykorzystują ją jako jedno ze źródeł potencjalnych informacji, Można tutaj wskazać na brak dostatecznego dostępu mieszkańców do budżetu gminy. Wielu ludzi nie interesuje budżet jako dokument bez którego gmina by nie mogła funkcjonować, mieszkańców bardziej „boli” fakt, że prócz na mało komu znanej stronie BIPowskiej ciężko jest uzyskać jakiegokolwiek informacje czy przynajmniej :mieć świadomość” że w każdym czasie można sobie pooglądać na co są wydawane podatki ludzi zamieszkujących gminę.
- Brak promocji turystyki – pomimo faktu, że na terenie gminy jest zlokalizowane jezioro Nakło-Chechło oraz zabytkowy Park w Świerklańcu i gmina corocznie przyjmuje wielu turystów w związku z tymi miejscami, to mieszkańcy uważają, że promocji turystyki w gminie nie ma prawie w ogóle.

Nikt z ankietowanych nie przyznał najwyższej noty w obszarach „Polityka informacyjna urzędu gminy”, co jest skorelowane z jednym z pięciu najgorszych obszarów analitycznych oraz obszarem „organizacja i promocja imprez sportowych przez władze gminy” co jest zaskoczeniem, gdyż sport nie był wymieniony ani w odpowiedziach na pytania syntetyczne ani w zablokowanych odpowiedziach na pytania analityczne. Świadczyć to może o tym, że pomimo stosunkowo dobrej oceny całego obszaru oddziaływania ta jednostkowa sfera życia społecznego nie jest dobrze postrzegana przez mieszkańców. Mieszkańcy nie

widzą, nie pamiętają lub nie wypowiadają się zbyt pochlebnie o imprezach sportowych organizowanych przez władze gminy.

Rycina 3 pokazuje, średnią ocenę nadaną przez grupę mieszkańców, którzy brali czynny udział w wyborach w 2006 roku oraz tych, którzy nie głosowali. Zaskakującym jest fakt, że mieszkańcy nie biorący udziału w głosowaniach 4 lata temu wystawili bardziej surową ocenę władzom lokalnym aniżeli mieszkańcy którzy brali udział. Sytuacja ta jest przedstawieniem typowej polskiej rzeczywistości: „nie głosuję ale za to najbardziej krytykuję”. Mieszkańcy, którzy nie brali udziału w głosowaniach w 2006 roku nie powinni mieć do władz lokalnych pretensji, o to że coś nie jest tak jak oni by chcieli, w końcu nie zrobili nic aby zmienić taki stan rzeczy jaki mamy obecnie. Natomiast patrząc na średnią ocenę przez pryzmat zbliżających się wyborów można wysnuć tezę, że mieszkańcy, którzy zamierzają udać się do urn, zrobią to po to aby zmienić istniejący stan rzeczy. Skoro ocenili najgorzej ocenę stan, to zamierzają uczestniczyć w wyborach aby go zmienić.

Podsumowanie

Na podstawie powyższych zależności statystycznych oraz przeprowadzonej dyskusji, można określić lokalne problemy mieszkańców związane z funkcjonowaniem samorządu lokalnego. Problemy które starano się zdiagnozować można podzielić na bezpośrednie oraz pośrednie, które można było odczytać z wyników przeprowadzonej ankiety.

Do bezpośrednich problemów społeczności lokalnej, wtórzających swoistą mapę, można zaliczyć obszary oddziaływania lokalnych władz samorządowych, dla których mieszkańcy wystawili oceny mierne oraz niedostateczne. Wskazali tym samym mapę problemów, z której powinni skorzystać radni oraz władza wykonawcza w gminie. Mapa pokazuje obszary, których funkcjonowania domagają się mieszkańcy gminy przedstawiając tym samym swoje niezadowolenie obecnego stanu rzeczy.

Problemami pośrednimi, które zostały zdiagnozowane podczas analizy danych empirycznych jest swoisty behawioralizm mieszkańców. Mieszkańcy pomimo przedstawiania gminy, jej władz w bardzo niekorzystnym świetle, poza krytykami, nie zamierzają robić nic w kierunku, który by gwarantował zmiany na lepsze. Pewien hipokratyczny stosunek do problemów samorządu lokalnego stawia w niekorzystnym świetle nie tylko tych mieszkańców których nie interesuje nic prócz krytykowania, ale także tych którzy chodzą do urn po to, że wierzą, że ich głos coś zmieni. Apogeum tego problemu był stosunek co nielicznych mieszkańców do przygotowanej ankiety, który został uwidoczniiony poprzez spektakularne podarcie ankiety na oczach dzieci – przyszłości naszej lokalnej społeczności. Przez takie czyny starsi mieszkańcy, którzy nie zamierają mieszać się w sprawy wyborcze a tym samym nie korzystając ze swojego konstytucyjnego prawa powodując tkwienie w impasie pewnych lokalnych problemów, dają niechlubny przykład dzieciom i młodzieży, którzy już w młodych latach nabierają pewnej pogardy, niepewności czy też nieufności do samorządu oraz do działań które on może zrobić i zmienić lokalny region na lepsze.

Starano się przedstawić problemy, które powodują, że ludzie (mieszkańcy gminy) oceniają w bardzo niekorzystny sposób samorząd, władze samorządowe czy też sposób podejścia do rozwiązywania problemów. W toku analizy stwierdzono, że samorząd jako taki nie jest sam sobie winny powstałej sytuacji, część tej winy poniosą mieszkańcy którzy wybierają ten samorząd, a raczej ci którzy nie wybierają takiego samorządu, który poprzez swoje działania mógłby liczyć na najwyższe noty.

Piśmiennictwo

1. Bednarek P., Controlling w zarządzaniu gminą, PWE 2007
2. Domański Cz., Pruska K., Nieklasyczne metody statystyczne, PWE 2000
3. Dylewski M., Filipaik B., Finanse samorządowe. Narzędzia. Decyzje. Procedury, PWN 2006
4. Młodak A., Analiza taksonomiczna w statystyce regionalnej, Difin 2006
5. Sobczyk M., Statystyka, Wydawnictwo Naukowe PWN 1999

Tabela 1. Struktura demograficzna badanych wraz z ich preferencjami wyborczymi.

WIEK		36±13
<22		13,74%
23-30		24,43%
31-40		29,77%
41-50		19,08%
51-60		9,16%
61<		3,82%
PŁEĆ		
	<i>Kobiety</i>	40,46%
	<i>Mężczyźni</i>	59,54%
MIEJSCE ZAMIESZKANIA		
	<i>Nakło</i>	87,02%
	<i>Nowe Chechło</i>	5,34%
	<i>Orzech</i>	5,34%
	<i>Świerklaniec</i>	2,29%
WYKSZTAŁCENIE		
	<i>Podstawowe</i>	6,87%
	<i>Zawodowe</i>	21,37%
	<i>Średnie</i>	42,75%
	<i>Wyższe</i>	29,01%
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA		
	<i>Uczeń/Student</i>	17,56%
	<i>Pracuje zawodowo</i>	71,76%
	<i>Bezrobotny/Nie pracuje</i>	3,82%
	<i>Renta/Emerytura</i>	6,87%
UDZIAŁ W WYBORACH 2006		
	<i>Tak</i>	58,02%
	<i>Nie</i>	41,98%
NA KTÓREGO KANDYDATA ODDANO GŁOS		
	<i>Dr Adam Baron</i>	48,68%
	<i>Kazimierz Flakus</i>	42,11%
	<i>Andrzej Lorencki</i>	5,26%
	<i>Bolesław Szymroszczyk</i>	3,95%
PRZYCZYNA NIE GŁOSOWANIA W WYBORACH 2006		
	<i>Brak czasu</i>	9,09%
	<i>Brak wiary, że głos coś zmieni</i>	25,45%
	<i>Brak odpowiedniego kandydata</i>	20,00%
	<i>Brak zainteresowania</i>	7,27%
	<i>Brak biernego prawa wyborczego</i>	27,27%
	<i>Inny powód</i>	10,91%
ŚWIADOMOŚĆ ILU RADNYCH JEST W GMINIE		
	<i>Wiedziało</i>	52,67%
	<i>Nie wiedziało</i>	47,33%
ZAMIAR UCZESTNICTWA W NAJBL. GŁOSOWANIU		
	<i>Tak</i>	53,44%
	<i>Nie</i>	12,98%
	<i>Jeszcze nie zdecydowano</i>	33,59%

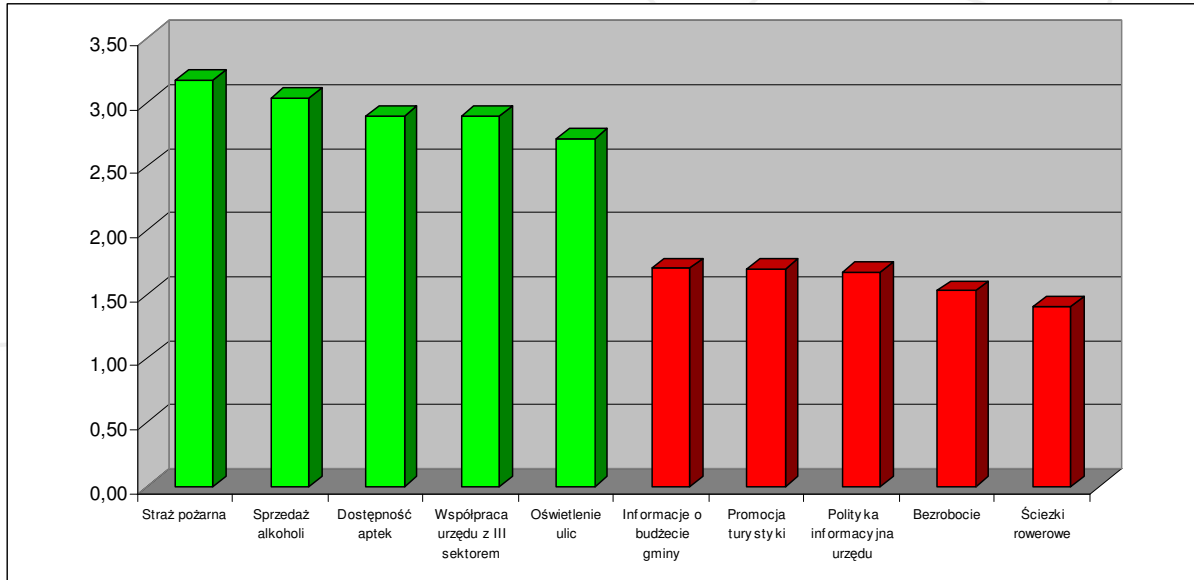
Tabela 2. Średnie wskazania w temacie poszczególnych obszarów oddziaływania władz samorządowych

	Średnia odp na pytania ogólne [x]	Średnia odp na pytania szczegółowe [y]	$u_{ij}[x]$	$u_{ij}[y]$	$R[x]$	$R[y]$	$R[x]-R[y]$
Oświata	0,2824	2,1260	1,0000	0,6152	1	2	1
Pomoc społeczna	0,4504	1,7901	0,8000	0,0897	2	8	36
Ochrona zdrowia	0,4885	2,3719	0,7545	1,0000	3	1	4
Wygląd gminy	0,5267	2,0831	0,7091	0,5481	4	3	1
Wspieranie przedsiębiorczości	0,5420	1,7328	0,6909	0,0000	5	9	16
Kultura, sport i rekreacja	0,5573	1,9749	0,6727	0,3788	6	5	1
Infrastruktura techniczna	0,6947	1,8397	0,5091	0,1673	7	7	0
Ochrona środowiska	0,8473	2,0515	0,3273	0,4987	8	4	16
Zarządzanie w gminie	1,1221	1,8550	0,0000	0,1912	9	6	9
[x][y] min	0,2824	1,7328					
[x][y] max	1,1221	2,3719					
Współczynnik korelacji <i>SPEARMANA</i>	0,3						
statystyka <i>t</i>	0,8321						

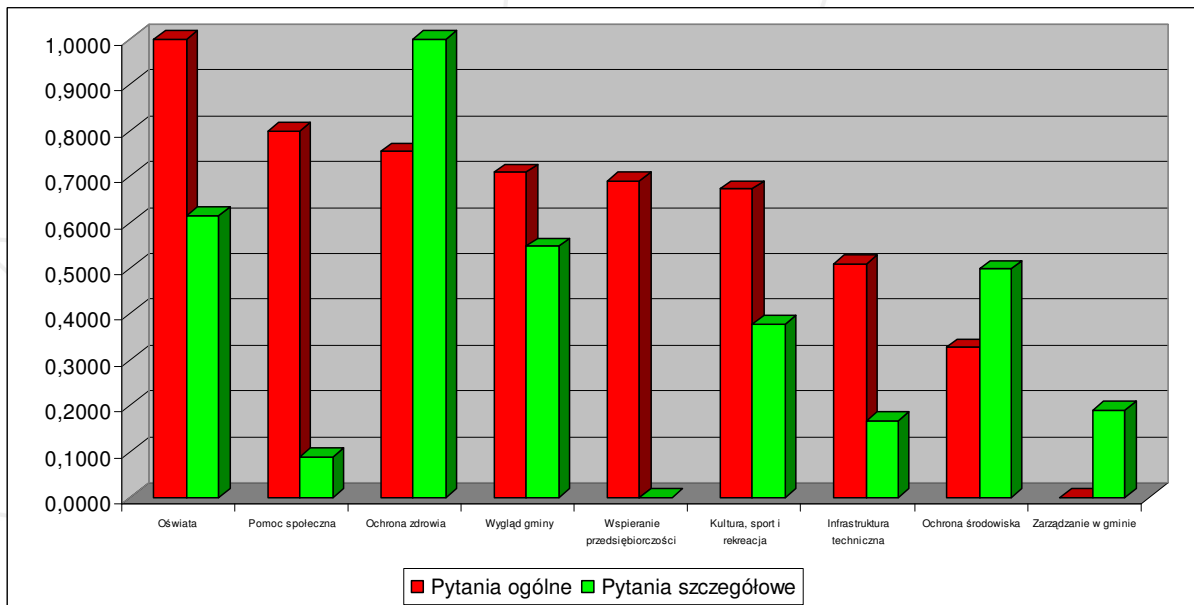
Tabela 3. Struktura odpowiedzi na pytania o charakterze szczegółowym wraz ze średnią oceną

Nr pyt.	Pytanie o charakterze szczegółowym	1	2	3	4	średnia ocena
1	Jak oceniasz bezpieczeństwo w miejscach publicznych	19,08%	40,46%	38,93%	1,53%	2,23
2	Jak oceniasz bezpieczeństwo w pobliżu placówek oświatowych	21,37%	38,93%	29,77%	9,92%	2,28
3	Jak oceniasz pracę policji (dzielnicowych) na terenie gminy	37,40%	33,59%	22,90%	6,11%	1,98
4	Jak oceniasz działania straży pożarnej na terenie gminy (ochronę przeciwpożarową)	4,58%	9,16%	50,38%	35,88%	3,18
5	Jak oceniasz działania prewencyjne podejmowane przez władze samorządowe w gminie	37,40%	45,80%	15,27%	1,53%	1,81
6	Jak oceniasz prace związane z przygotowaniem planu zagospodarowania przestrzennego gminy	41,98%	34,35%	21,37%	2,29%	1,84
7	Jak oceniasz organizację imprez kulturalnych przez władze gminy	38,93%	31,30%	28,24%	1,53%	1,92
8	Jak oceniasz organizację zajęć kulturalno-oświatowych na terenie gminy	30,53%	37,40%	27,48%	4,58%	2,06
9	Jak oceniasz promocję turystyki na terenie gminy	47,33%	38,17%	12,21%	2,29%	1,69
10	Jak oceniasz stwierdzenie, że zalew Nakło-Chechło jest wizytówką gminy	32,06%	24,43%	27,48%	16,03%	2,27
11	Jak oceniasz promocję zabytków i atrakcji turystycznych na terenie gminy	32,82%	40,46%	23,66%	3,05%	1,97
12	Jak oceniasz organizację i promocję imprez sportowych przez władze gminy	32,82%	44,27%	22,90%	0,00%	1,90
13	Jak oceniasz upowszechnianie sportu i rekreacji w gminie	29,01%	45,04%	22,90%	3,05%	2,00
14	Jak oceniasz działania związane z wywozem odpadów komunalnych	32,06%	32,82%	22,14%	12,98%	2,16
15	Jak oceniasz proces selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy	32,06%	35,11%	27,48%	5,34%	2,06
16	Jak oceniasz łatwość dostępu do selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy	33,59%	33,59%	25,19%	7,63%	2,07
17	Jak oceniasz działania edukacyjne gminy w zakresie ochrony środowiska	35,11%	41,98%	19,08%	3,82%	1,92
18	Jak oceniasz dostęp na terenie gminy do świadczeń zdrowotnych finansowanych przez NFZ	24,43%	26,72%	37,40%	11,45%	2,36
19	Jak oceniasz prace pielęgniarów w przychodniach na terenie gminy	16,03%	23,66%	45,80%	14,50%	2,59
20	Jak oceniasz dostęp na terenie gminy do lekarza poza godzinami przyjęć w ZOZ	44,27%	31,30%	19,85%	4,58%	1,85
21	Jak oceniasz wyposażenie przychodni w sprzęt i aparaturę medyczną	19,85%	46,56%	32,82%	0,76%	2,15
22	Jak oceniasz dostępność do aptek na terenie gminy	6,11%	22,90%	46,56%	24,43%	2,89
23	Jak oceniasz profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych na terenie gminy	50,38%	28,24%	18,32%	3,05%	1,74
24	Jak oceniasz dostępność do punktów sprzedaży alkoholu na terenie gminy	10,69%	13,74%	37,40%	38,17%	3,03
25	Jak oceniasz liczbę przedszkoli w gminie	20,61%	37,40%	31,30%	10,69%	2,32
26	Jak oceniasz dostępność zajęć pozalekcyjnych na terenie gminy	25,95%	41,98%	26,72%	5,34%	2,11
27	Jak oceniasz dostępność do informacji o ofercie edukacyjnej	22,14%	46,56%	27,48%	3,82%	2,13
28	Jak oceniasz politykę oświatową gminy	25,95%	48,09%	22,90%	3,05%	2,03
29	Jak oceniasz stan infrastruktury oświatowej	25,95%	40,46%	29,77%	3,82%	2,11
30	Jak oceniasz wspieranie programów stypendialnych przez władze gminy	28,24%	39,69%	31,30%	0,76%	2,05
31	Jak oceniasz działania umożliwiające niepełnosprawnym dostęp do miejsc użyteczności publicznej	48,85%	29,01%	19,85%	2,29%	1,76
32	Jak oceniasz zaangażowanie władz gminy w profilaktykę przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu	38,17%	41,98%	19,08%	0,76%	1,82
33	Jak oceniasz promowanie inwestycji przez władze gminy	41,22%	44,27%	12,21%	2,29%	1,76
34	Jak oceniasz wspieranie przedsiębiorczości poprzez działania promocyjne i informacyjne przez władze gminy	44,27%	41,98%	12,98%	0,76%	1,70
35	Jak oceniasz informacje na temat możliwości inwestowania w gminie	40,46%	42,75%	12,98%	3,82%	1,80
36	Jak oceniasz współpracę gminy z przedsiębiorcami	34,35%	44,27%	20,61%	0,76%	1,88
37	Jak oceniasz profilaktykę władz gminy przeciwko powstawaniu bezrobocia	57,25%	33,59%	8,40%	0,76%	1,53
38	Jak oceniasz stan dróg gminnych	49,62%	25,95%	22,90%	1,53%	1,76
39	Jak oceniasz utrzymanie dróg gminnych (także zimą)	29,01%	39,69%	19,85%	11,45%	2,14
40	Jak oceniasz stan chodników na terenie gminy	30,53%	22,14%	36,64%	10,69%	2,27
41	Jak oceniasz stan ścieżek rowerowych na terenie gminy	73,28%	14,50%	10,69%	1,53%	1,40
42	Jak oceniasz oświetlenie ulic wieczorami i nocą	9,16%	26,72%	47,33%	16,79%	2,72
43	Jak oceniasz wygląd budynku urzędu gminy	16,03%	31,30%	41,22%	11,45%	2,48
44	Jak oceniasz utrzymanie terenów zielonych na obszarze gminy	24,43%	38,17%	31,30%	6,11%	2,19
45	Jak oceniasz dostępność do placów zabaw na terenie gminy	41,98%	41,98%	13,74%	2,29%	1,76
46	Jak oceniasz czystość miejsc publicznych na terenie gminy	29,01%	41,98%	27,48%	1,53%	2,02
47	Jak oceniasz dostępność informacji na temat budżetu gminy	45,80%	40,46%	11,45%	2,29%	1,70
48	Jak oceniasz obsługę klientów/petentów w urzędzie gminy	23,66%	41,22%	29,77%	5,34%	2,17
49	Jak oceniasz pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania przez władze gminy	38,93%	32,06%	24,43%	4,58%	1,95
50	Jak oceniasz politykę informacyjną urzędu gminy	47,33%	38,17%	14,50%	0,00%	1,67
51	Jak oceniasz informacje na temat posiedzeń Rady Gminy	48,85%	29,01%	21,37%	0,76%	1,74
52	Jak oceniasz współpracę urzędu gminy z organizacjami pozarządowymi	6,11%	22,90%	46,56%	24,43%	2,89

Rycina 1. Najlepsze i najgorsze jednostki oddziaływań lokalnych władz samorządowych (średnie oceny)

Rycina 2. Porównanie ocen obszarów oddziaływania w pytaniach ogólnych z ich odpowiednikami określonymi przez pytania szczegółowe.

Rycina 3. Średnia ocena wszystkich obszarów oddziaływania władz lokalnych w ujęciu poszczególnych grup wykazujących różne aktywności w głosowaniach w 2006 oraz 2010 roku

